

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
 Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
 „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

VIDURINIO UGDYMO EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBOS BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJŲ PROJEKTAS

Įgyvendinimo rekomendacijų projektą rengė

Rasa Mardosaitė, kun. Rimas Mikalauskas

Turinys

1. Evangelikų reformatų naujo turinio mokymo rekomendacijos.....	1
2. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.	2
2.1. III gimnazijos klasė	2
2.2. IV gimnazijos klasė.....	4
3. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.....	4
4. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	6
5. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.	6
5.1. III gimnazijos klasė	6
5.2. IV gimnazijos klasė.....	6

1. Evangelikų reformatų naujo turinio mokymo rekomendacijos.

Naujas turinys

Naujoji evangelikų reformatų tikybos programa yra sudaryta

Naujosios evangelikų reformatų tikybos programos ašis yra Šventojo Rašto naratyvas, atskleidžiamas Atpirkimo istorijos kontekste. Visos keturios pasiekimų sritys (Šventojo Rašto pažinimas, Tikėjimo turinio pažinimas, Bažnyčia ir liturgija, Biblinis dvasingumas, Moralė ir etika: žmogus ir pasaulis), atitinkančios ir 5 pažinimo sritis, atskleidžiamos įvairiais aspektais nagrinėjamų biblinių istorijų fone, nepaleidžiant iš akių viso Šventojo Rašto naratyvo vienovės. Visos pasiekimų sritys išsiskleidžia nuo Šventojo Rašto autoriteto ir naratyvo pažinimo iki asmeninio dvasingumo praktikos, moralinių nuostatų įgyvendinimo šeimos, bendruomenės, visuomenės kontekste.

Naujoje programoje pažintis su Šventojo Rašto naratyvu vyksta spiralės principu, siejant naują mokymosi turinį su ankstesniu. Pradinėse klasėse mokiniai susipažįsta su pagrindiniais Biblijos veikėjais ir įvykiais, mokomi pastebėti jų tematinės sąsajas. 5-8 klasėse formuojamas istorinis chronologinis pamatas, padedama atrasti kaip Biblijos istorijos, veikėjai, su kuriais susipažino pradinėse klasėse jungiasi tarpusavyje ir siejasi su Atpirkimo istorija. Mokiniai supažindinami su kiekviena Biblijos knyga, mokoma pastebėti, kad Jėzus Kristus yra centrinis viso Biblijos naratyvo veikėjas, vystomas supratimas, kaip Dievas save apreiškia per savo Žodį. 9-10 klasėse mokoma studijuoti Šventąjį Raštą per Malonės Sandoros prizmę.

Mokant tikybos pagal evangelikų reformatų programą yra siūloma, pasitelkiant patyrimines veiklas, refleksiją, diskusijas, projektinį mokymą, gyvenimo ir tikėjimo klausimus padaryti prieinamus ir prasmingus mokiniams.

Ankstesniąją Evangelikų reformatų tikybos programą galima naudoti kaip papildomą medžiagą, tačiau naujoji programa yra pateikta kitokia sąranga, yra detalesnė, konkretesnė ir orientuota ne į žinias, o į kompetencijas, ugdant conceptualaus mąstymo gebėjimus.

2. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.

2.1. III gimnazijos klasė

III gimnazijos klasė

MOKYMO IR MOKYMOŠI TURINYS/ILGALAIKIS PLANAS

Eil. nr.	Tema/ etapo (ciklo) pavadinimas (kontroliniai darbai, mokinių įsivertinimas)	Numatomos valandos	Orientacinė temos įvykdymo data	Vertinimo būdai ir formos	Ugdymas kitose aplinkose, atviros pamokos. Galimos veiklos	Pastabos
1.	Supažindinimas su reformatų tikybos programa, vertinimo ir įsivertinimo kriterijais ir būdais	1	Rugsėjis	Pokalbis		
2.	Įsitikinimų svarba krikščioniškos pasaulėžiūros ir vertybių raidai 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.4.1. Asmeninės Biblijos studijos.	1-3	Rugsėjis	Pristatymas ir refleksija	I a. karikatūrų ir O.Wilde <i>De Profundis</i> citatų pristatymas ir refleksija	
3.	Biblinio apreiškimo išskirtinumas pasaulio religijų kontekste. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas 34.2.1. Šventoji Trejybė. 34.2.2. Kristologija ir eschatologija.	3	Spalis		Dievo Trejybė, kaip krikščioniškojo tikėjimo šerdis; iliustracijų ir pavyzdžių analizavimas	

	34.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia.					
4.	Krikščionybės santykis su judaizmu: ST pažadų, pranašysčių, įstatymo nuostatų ir provaizdžių išsipildymas Jėzuje Kristuje. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.4.1. Asmeninės Biblijos studijos.	2-3	Lapkritis	Apklausa raštu		
5.	Krikščionybė ir erezijos. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.2.1. Šventoji Trejybė. 34.2.2. Kristologija ir eschatologija. 34.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia 34.4.2. Bendrystė.	6-7	Gruodis-sausis	Apklausa raštu		
6.	Krikščioniškos teologijos raida III-IV a. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.2.3 Krikščioniškosios konfesijos.	6-7	Sausis-vasaris-kovas	Apklausa raštu	Dokumentinio filmo “Konstantinas Didysis” peržiūra ir aptarimas; tekstų analizė	
7.	Tūkstantis krikščioniško pasaulio metų (V-XV a.) 34.1.1. Biblijos neklaidingumas.	3-5	Balandis			

	34.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia 34.3.2. Reformacija. 34.2.3 Krikščioniškosios konfesijos.					
8.	Reformacija. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.3.2. Reformacija. 34.5.1. Reformacijos idėjos mene ir politikoje.	3-5	Gegužė-birželis			
9.	Tikybės programų apibendrinimas, refleksija ir įsivertinimas.	1	Birželis			
	<i>Rezervinis laikas</i>	4-6				
	Valandų skaičius	35				

2.2. IV gimnazijos klasė

3. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.

Nr	Pavadinimas	Trumpa anotacija	Nuoroda
1.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama visos Lietuvos Evangelikų Liuteronų istorija, naujienos, ir visa informacija susijusi su Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčia.	http://liuteronai.lt/
2.	Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčios giesmių internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios giesmių internetiniame puslapyje pateikiama Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios giesmynas, giesmės, giesmių natos ir informacija, susijusi su Lietuvos	http://liuteronugiesmes.lt/

		Evangelikų Liuteronų Bažnyčios giesmėmis.	
3.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Mažosios ir Didžiosios Lietuvos Evangelikų Liuteronų lietuvių raštijos veikėjų ir kiti jubiliejai 2021 metais	http://liuteronai.lt/vidео/laikmenos/Jubiliejai_2021.pdf
4.	LRT laidos „Kelias“ mediatekos internetinis puslapis	„ KELIAS “ yra LRT televizijos programa apie Lietuvos evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų bendruomenių istoriją ir dabartį.	https://www.lrt.lt/mediateka/video/kelias
5.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama Istorija ir teologija: Martyno Liuterio raštai.	http://www.liuteronai.lt/Istorija-ir-teologija/Martyno-Liuterio-rastai
6.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama Tikėjimo išpažinimai ir Liuteroniško Tikėjimo Išpažinimo Raštai ir Bažnyčios Statutas.	http://liuteronai.lt/Tikėjimo-ispazinimas
7.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios pamaldų liturgija.	http://liuteronai.lt/Liturgijos-projektas
8.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama Istorija ir teologija: <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Martyno Liuterio raštai lietuvių kalba</u> 2. <u>Pareiškimai ir rezoliucijos</u> 3. <u>Bažnyčios istorija</u> 4. <u>Moksliniai straipsniai</u> 5. <u>Kalendoriai ir metraščiai</u> 6. <u>Populiarūs leidiniai</u> 	http://liuteronai.lt/Istorija-ir-teologija
9.	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama apie Ekumeniją – kaip Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia palaiko artimus ekumeninius ryšius su Lietuvos Romos katalikų, stačiatikių,	http://liuteronai.lt/Ekumenija

		evangelikų reformatų ir kitomis šalies tradicinėmis krikščioniškomis bendruomenėmis. Ši ekumeninė veikla yra koordinuojama Lietuvos ekumeninės bažnyčių tarybos.	
10	Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetinis puslapis	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama išleistos knygos, kuriose Evangelikų Liuteronų Bažnyčios istorija, mokymas, giesmynas.	http://liuteronai.lt/Knygos
11	Internetinis puslapis apie Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčią.	Šiame Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios internetiniame puslapyje pateikiama visos Lietuvos Evangelikų Liuteronų istorija, naujienos, ir visa informacija susijusi su Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčia.	http://www.kasdienyb.lt/

Sąrašas dar pildomas

4. Literatūros ir šaltinių sąrašas.

1. Gordon D. Fee; Douglas Stuart. *Kaip skaityti ir aiškinti Bibliją*. Vilnius: Ganytojas, 2018..
2. Williamson, G.I. *Heidelbergo katekizmas. Studijų vadovas*. Vilnius: Reformatų literatūros centras, 2010.
3. Sally Lloyd-Jones. *Biblijos pasakojimai apie Jėzų. Kiekviena istorija šnabžda Jo vardą*. Vilnius: Ganytojas, 2018.
4. Walter M. Dunnnett. *Geriau pažinkime Bibliją. Naujojo Testamento apžvalga*.
5. John R. Cross. *Nepažįstamasis kelyje į Emausą*.
6. Marian M. Schoolland. *Veskime mažuosius pas Dievą*.
7. Marty Machowski. *The Ology: Ancient Truths Ever New*. New Growth Press, 2015.

Sąrašas dar pildomas

5. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.

5.1. III gimnazijos klasė

5.2. IV gimnazijos klasė